

внаслідок якого постійно збільшується кількість незайнятого населення, що загострює проблему вільного часу, який повинен бути спрямований на задоволення культурних, пізнавальних потреб людини, розвиток її здібностей. Іншим чинником є занепад інфраструктури вільного часу, на яку впливають економічні кризи. Найуразливішими виявилися ті їх складові, що потребують значних капіталовкладень. У важкому становищі опинилася мережа культосвітніх закладів — загальнодоступних бібліотек, клубів, театрів, музеїв тощо.

Серйозною проблемою є вільний час молоді, наприклад студентів. Вони характеризуються певними соціальними і психологічними відмінностями, які дають змогу виділити їх в особливу соціальну групу. Дослідження вище згаданої проблеми виявило, що реальне проведення вільного часу у багатьох студентів — це звичні дії, які не потребують цілеспрямованих зусиль. Більшість студентів вибирає пасивні форми його проведення: читання газет, журналів, художньої літератури та перегляд телепередач. Меншість — спілкування з друзями, рідними, розваги, заняття спортом, художньою самодіяльністю, рукоділлям, самовдосконаленням. В результаті дослідження простежується тенденція до пасивних видів діяльності: нехтування фізичною культурою та спортом; незначна кількість занять творчого характеру; відсутність цілеспрямованого вибору занять, що призводить до неефективного використання вільного часу.

В Україні проблеми вільного часу вивчають В. Піча, Т. Старченко, І.Пустельник, Н. Черниш, А. Вишняк, М. Чурилов, С. Макєєв, Є. Головаха, Н.Паніна та ін..

Наук. кер.-ст. викл. Сахно П.І.

СОЦІОЛОГІЯ СЕЛА

Ричкаль С., студент групи Юм – 73

Читаючи твори українських письменників, майже в кожному з них, ми можемо знайти опис українського села. Адже здавна Україна славилася своїми квітучими і веселими селами, в яких кипіло і вирувало життя. І здавалося цього нічого не змінить. Та зараз ми спостерігаємо іншу картину — села вимирають на наших очах.

На сьогодні ця проблема є дуже актуальною, адже зменшення сільського населення невпинно зростає, що негативно відображається на сільському господарстві, а це в свою чергу веде до підвищення цін на продукти харчування. А оскільки середньостатистичний українець майже 52% своєї заробітної плати витрачає на продукти харчування, то підрахувавши, можна сказати, що ця проблема досить вагомо б'є по гаманцям простих людей.

Влада вже давно заговорила про катастрофічний стан села, але все обмежується лише балачками. Та ніхто не хоче реально оцінити ситуацію і знайти шляхи для подолання цієї негативної тенденції. Але перш ніж шукати вихід з цього становища, потрібно поглянути в сам корінь проблеми і визначити причини такого становища села.

Взагалі, основною проблемою села є його старіння. Тобто в ньому залишаються лише старі та немічні люди, а більша частина молоді виїжджає до міста, з метою якось влаштувати своє життя, бо сьогоднішнє село не має жодних перспектив для молодшої сім'ї. Це проявляється у відсутності оплачуваної роботи, а отже відбивається і на матеріальному становищі людини, дитячих садків, шкіл, елементарних комунальних послуг. Деякі села, живучи вже у XXI столітті, і досі не газифіковані. А життя у місті хоч і не таке казкове, та все ж краще ніж злиденне існування.

В свою чергу штучна урбанізація негативно впливає як на село, так і на місто. Часто жителі нашого міста задають собі питання: «Чому ціни на нерухомість в Сумах одні з найвищих по Україні?» А разом з цим, Сумська область посідає одне з провідних місць по кількості зникаючих сел. Так що, це просто збіг, чи взаємозалежність міста від села? І така тенденція помітна не лише в Сумах, а й в інших містах.

Багато людей говорить, що процес занепаду сел почався зі здобуттям нашої держави незалежності й пов'язаний лише з погіршенням економічного становища. Але це не так. В дев'яності роки минулого століття процес переселення людей з сільської місцевості лише набрав такої масовості й загрозливого характеру. А його зародження спостерігалось ще у шістдесяті роки ХХ століття. Тоді люди почали покидати села внаслідок ряду причин.

По-перше, тодішня влада почала інтенсивно розбудовувати міста, і сільське населення примусово було задіяне у цьому процесі, й дуже багато робітників залишилася на постійне проживання в місті. По-друге, рівень життя в місті був вищим ніж в селі, що також має зв'язок з політикою керівної партії, і люди починають виїжджати з сел.

Тим більше цьому сприяло й те, що промислові гіганти потребували значної кількості робочої сили, і саме село стало постачальником робітників.

Саме ці фактори призвели до занепаду сільських районів. Причому негативні тенденції в селі стали помітними вже через 15 років – почався занепад колективних господарств, внаслідок зменшення трудових ресурсів. Тоді влада обіцяла виправити становище, так би мовити стерти грані між селом і містом. Але як можна сьогодні спостерігати, що грані не тільки залишилися, а й поглибшали.

Та і взагалі, статус села серед людей впав. Воно вже не є годувальником міста, як було раніше. В уяві суспільстві, селянин з працювитої, сильної духом людини перетворився на такого собі нерозумного і неосвіченого «Івана-дурня», відсталого від життя. І таке місце в суспільстві знищує моральний дух селянина, підриває віру в себе. На психологічному рівні людина, особливо якщо вона молода, прагне виїхати з села, бо для неї слово селянин – це клеймо, яким позначають мало розумну людину. І навіть ті люди, які залишаються деградують, і починають зловживати спиртними напоями. Тобто, як це не прикро констатувати, село не тільки вмирає, а ще й співаєється.

Зміни відбуваються і у ставленні людей один до одного. Хоча підвищення агресивності й озлобленості притаманні також і місту, але серед сільських жителів ці процеси більш помітні й вразливіше впливають на стосунки в середині суспільства. Адже раніше в селі панувала взаємодопомога. Якщо в когось траплялося лихо, обов'язково йому хтось допоможе, не вимагаючи за це ніякої винагороди. Але сьогодні це вже важко зустріти навіть в селі. Однією з причиною цього є збільшення майнового розшарування, і дуже рідко доводиться спостерігати, як людина, яка досягла матеріального статку зверне увагу на проблеми більш біднішої людини.

Отже, проблема вимирання сел набула загрозливого характеру. І потрібно серйозно задуматись над її вирішенням, адже село нерозривно пов'язане з містом. Найперше треба відродити дух села, а згодом і економічне значення. І хоча це справа не одного десятка років, все ж потрібно сподіватися на краще. Бо не хочеться бачити в майбутньому нашу державу, як резервацію з кількох міст, за межами яких немає людського життя.

Наук.кер. – ст. викл. Сахно П.І.